

Europese Unie: waar is het leiderschap?

Vandaag gaf een gezamenlijke persconferentie van de Europese Commissie en het Europees Parlement tijdens COP 30 in Belém inzicht in de positie van de EU. Voor klimaatactivisten was er weinig reden tot vreugde.

Een aantal prikkelende vragen werd gesteld, met name over klimaatfinanciering en de uitfasering van fossiele brandstoffen. Twee dagen geleden is tijdens COP 30 een coalitie van landen ontstaan die het instellen van een plan steunen voor de transitie wég van fossiele brandstoffen, de zogenaamde *Roadmap on Fossil Fuels*. Een aantal EU-lidstaten heeft zich bij deze coalitie aangesloten, ook Nederland, maar niet allemaal. Het idee voor zo'n *Roadmap* gonst al een tijdje en zou een uitkomst van deze COP kunnen worden.

Dat klinkt goed, want we weten allemaal dat we een einde moeten maken aan het gebruik van fossiele brandstoffen. Maar wat betekent dat voor andere regio's in de wereld? Steeds weer wijzen afgevaardigden en activisten uit ontwikkelingslanden erop dat hun landen nooit een energietransitie kunnen realiseren zonder de financiële en technische middelen om dat te doen. Veel van deze landen zijn voor hun economische ontwikkeling afhankelijk van fossiele brandstoffen, en een aanzienlijk deel van hun bevolking heeft zelfs überhaupt geen toegang tot energie. Terwijl rijke landen zoals die in de EU mogelijkheden zien voor 'groene groei', gebaseerd op schone energie. Zij hebben geld om te investeren!

Niet voor niets klinkt de roep om klimaatfinanciering vanuit de rijke wereld aan ontwikkelingslanden steeds luider. Zonder klimaatfinanciering kan er geen klimaatrechtvaardigheid zijn, geen rechtvaardige transitie, geen adaptatie, geen klimaatactie. Wopke Hoekstra, EU-commissaris voor klimaat, *net zero* en groene groei, ontweek directe vragen over klimaatfinanciering en zei simpelweg dat de EU vasthoudt aan haar belofte van vorig jaar. Hij doelde op de algemene klimaatfinancieringsdoelstelling van \$ 300 miljard in 2035, wat veel te weinig is.

Maar de meest nare woorden kwamen uit de mond van de Portugese Europarlementariër Lídia Pereira, die de EP-delegatie in Belém leidt.

Ze zei: "Als politici hun kiezers vragen: 'Bent u bereid een deel van uw salaris en uw levensstandaard op te geven om een agenda te steunen?', dan zal het antwoord waarschijnlijk nee zijn."

Wauw. Alsof dat de juiste aanpak zou zijn! De vraag zou moeten zijn: waar kunnen we het benodigde geld vandaan halen om een rechtvaardige transitie te financieren, niet alleen voor onze eigen bevolking, maar ook voor mensen elders, met name de meest kwetsbaren? Het antwoord is simpel: daar waar het geld is, dus bij al die schandalig rijke bedrijven en individuen over de hele wereld. Jullie politici hebben de macht om belastingen te heffen, niet alleen op CO₂, maar ook op internationale financiële transacties, op bedrijfswinsten, op krankzinnig rijke individuen en nog veel meer! Volgens het Oxfam-rapport van 2023 is bijna tweederde van alle sinds 2020 gegenereerd rijkdom, in totaal \$ 42 biljoen, naar de rijkste 1% van de wereld gegaan. Kortom...

Kom op, EU. Toon eens wat leiderschap!

Marijke van Duin

COP 30 waarnemer voor de Wereldraad van Kerken